

Ympäristölupa, Maankaatopaikka, Väylävirasto, Nuojua, Vaala

OULYMP 27.04.2023 § 38
1576/11.01.00/2023

Asia Väyläviraston ympäristölupahakemus pilaantumattomien ylijäämämaiden läjittämiseen Vaalan kunnan Nuojuan kylässä kiinteistöillä 2105 Utajärvi kr. - Nuojua 785-871-1-14 (sijoitusalue 1), Ratakulma 785-404-8-63 ja Toivola 785-404-8-39 (sijoitusalue 2) sekä Kettula 785-404-2-6 (sijoitusalue 3).

Päätös sisältää ratkaisun ympäristönsuojelulain 199 §:n mukaisesta hakemuksesta toiminnan aloittamiseksi mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

Hakija Väylävirasto
PL 33
00521 Helsinki
y-tunnus 1010547-1

Luvan hakemisperuste

Toiminta on ympäristölupavelvollista ympäristönsuojelulain (527/2014) 27 § 1 momentin ja liitteen 1 taulukon 2 kohdan 13 alakohdan f perusteella (jätteen ammattimainen tai laitospainainen käsittely).

Toimivaltainen viranomainen

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen on toimivaltainen viranomainen ympäristönsuojeluasetuksen (713/2014) 2 §:n kohdan 12 alakohdan a mukaisesti, kun kyseessä on alle 50 000 tonnin vuotuiselle jätemäärälle mitoitettu maankaatopaikka. Vaalan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena toimii Oulunkaaren ympäristölautakunta.

Asian vireilletulo

Hakemus on saapunut Oulunkaaren ympäristöpalveluille 24.1.2023. Hakemusta on täydennetty työskentelyaikojen, happamien sulfaattimaiden esiintymisen, melu- ja pölypäästöjen hallinnan, läheisten kiinteiden muinaisjäännösten tietojen sekä kartoissa käytetyn korkeusjärjestelmän osalta 21.2.2023 ja 22.2.2023.

Toiminta ja sijainti

Väylävirasto hakee ympäristölupaa pilaantumattomien ylijäämämaiden läjittämiseen maankaatopaikalle Vaalan kunnan Nuojuan alueelle. Suunniteltu toiminta sijoittuu kiinteistöille 2105 Utajärvi kr. - Nuojua 785-871-1-14 (sijoitusalue 1), Ratakulma 785-404-8-63 ja Toivola 785-404-8-39 (sijoitusalue 2) sekä Kettula 785-404-2-6 (sijoitusalue 3), noin 5,0-6,5 kilometriä Vaalan kunnan keskustaaajamasta länteen. Kaikki sijoitusalueet tulevat sijoittumaan lopputilanteessa rautatiealueelle.

Lupaa haetaan yhdellä ympäristölupahakemuksella, koska sijoitusalueet tulevat sijoittumaan Nuojuan raakapuun kuormauspaikka -nimisessä 15.4.2022 päivätyssä ja 15.10.2022 muutetussa ja täydennetyssä ratasuunnitelmassa esitetyille rautatiealueelle. Ratasuunnitelmassa maa-ainekset on esitetty pysyvästi näille sijoitusalueille. Hakemuksen mukaan niiden katsotaan muodostavan yhden toimintakokonaisuuden, jonka ympäristövaikutukset on hyvä arvioida samassa ympäristölupahakemuksessa eikä erillisinä hakemuksina.

Luvat ja sopimukset

Kyseessä on uusi toiminta. Nuojuan raakapuun kuormauspaikan ratasuunnitelmassa sijoitusalueet on suunniteltu sijoittumaan rautatiealueelle. Lopullinen kiinteistörajojen muutos tapahtuu hankkeen toteutuksen ja ratatoimituksen päätyttyä. Rautatiealueen kiinteistörajojen muutos voidaan tehdä vasta, kun Traficom on hyväksynyt ratasuunnitelman. Tämän jälkeen tehdään ratatoimitus, jolloin myös ratasuunnitelman mukaiset rautatiealueet voidaan ottaa haltuun.

Alueen kaavoitustilanne ja ympäristö

Hankealueella ei ole voimassa olevaa asemakaavaa. Sijoitusalue 1 sijaitsee lainvoimaisella Oulujokivarren rantaosayleiskaavan alueella. Sijoitusalue 1 sijoittuu kyseisessä osayleiskaavassa rautatieliikenteen alueelle (LR). Sijoitusalueilla 2 ja 3 ei ole yleiskaavaa.

Hankealueella on voimassa Pohjois-Pohjanmaan 3. vaihemaakuntakaava, jossa sijoitusalueet 1 ja 2 sijoittuvat merkittävästi parannettavan pääradan ratamerkinnän välittömään läheisyyteen. Sijoitusalueen 1 läheisyyteen on merkitty luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä suoalue (luo-1-merkintä) ja kyläalue (at-merkintä). Sijoitusalueelle 3 ei ole osoitettu merkintöjä Pohjois-Pohjanmaan 3. vaihemaakuntakaavassa. Sijoitusalueesta 3 pohjoiseen on merkitty viheryhteystarve sekä energiahuollon alue (en-merkintä) ja itään päin pääsähköjohto- sekä uusi pääsähköjohto -merkinnät. Sijoitusalueiden eteläpuolella kulkee pohjavesialueen raja sekä Oulujokilaaksoa osoittava mk-3 merkintä, jonka yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on kiinnitettävä erityistä huomiota Oulujoen vedenlaadun, erityisesti Oulun käyttöveden laadun turvaamiseen.

Sijoitusalue 1 sijaitsee rautatiealueella radan eteläpuolella. Muilta osin sijoitusalue rajautuu metsä-alueisiin. Sijoitusalueen 1 lähin asuinrakennus sijoittuu rautatiealueelle ja se tullaan ratasuunnitelman mukaisesti purkamaan. Tämän jälkeen lähin asuinrakennus sijaitsee naapurikiinteistöllä sijoituspaikasta etelään noin 50 metrin päässä ja seuraavaksi lähimmät asuinrakennukset sijoittuvat Nuojuankoskentie pohjoispuolelle noin 100 metrin etäisyydelle. Lähin lomarakennus sijaitsee noin 800 metrin päässä sijoitusalueesta pohjoiseen.

Sijoitusalue 2 sijoittuu rautatiealueelle rakennettavan radan ja huoltotien väliin jäävälle alueelle. Sijoitusalue rajautuu joka ilmansuunnassa rakentamattomaan metsä-/suoalueeseen. Kiinteistöillä 785-404-8-63 ja 785-404-8-39 sijaitsevat asuinrakennukset tullaan ratasuunnitelman mukaisesti purkamaan, minkä jälkeen sijoitusaluetta lähin asuinrakennus sijaitsee noin 750 metriä koilliseen.

Sijoitusalue 3 sijoittuu rakennettavan uuden raakapuun kuormausalueen välittömään läheisyyteen sen kaakkois-/eteläpuolelle. Sijoitusalueen eteläpuolella kulkee Kääriänoja. Sijoitusalueen lähiympäristö on rakentamatonta metsä-/suoaluetta. Lähin asuinrakennus sijaitsee sijoituspaikasta noin 300 metriä pohjoiseen ja lähin lomarakennus noin 700 metriä pohjoiseen.

Sijoitusalueiden läheisyydessä ei sijaitse herkkiä kohteita, kuten päiväkotia, leikkiuistoa tai sairaalaa.

Hankealue on Rokuan harju- ja dyynijakson itäisen osan ja Oulujoen väliin sijoittuvaa jääkausisyntyistä hiekkatasankoa. Hankealueesta ei ole saatavilla maaperätietoja GTK:n Maankamara-palvelussa, mutta alueella

tehtyjen pohjatutkimuskairausten (painokairaus, 129 kpl) perusteella pintamaan humus-/turvekerroksen alapuolella maaperä vaihtelee savisesta siltistä hiekkaan. Kerroksen tiiviyys vaihtelee erittäin löyhästä keskitiiviiseen ollen pääasiassa löyhää ja vesipitoisuus 10...40 %. Moreenikerros havaittiin kovaan pohjaan ulotetuissa kairauksissa noin 25...28 metrin syvyydessä (painokairauksen määräsyvyys 20 metriä). Sijoitusalueella 1 maanpinta on tasolla +114, sijoitusalueella 2 tasolla +117 ja sijoitusalueella 3 tasolla +115 m mpy.

Maansijoitusalueita lähin pohjavesialue Rokua (1178503) on vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue, jonka pohjavedestä pintavesi- tai maaekosysteemi on suoraan riippuvainen (luokka 1E). Rokuan pohjavesialueen raja sijaitsee noin 1 km etelään sijoitusalueista 1 ja 3 sekä noin 700 m etelään sijoitusalueesta 2. Rokuan pohjavesialue on osa suurta harjujaksoa, jonka alueella sijaitsee useita lähteitä, lähteikköjä, noroja sekä suppalampia. Pohjaveden päävirtaussuunta on kohti Kääriänperää ja Nuojuanlampea, jonne pohjavettä purkautuu. Lisäksi alueella on raviineja, joihin purkautuu pohjavettä. Pohjatutkimusten perusteella maaperä on alueella pääasiassa heikosti tai kohtalaisesti vettä johtavaa hienoa hiekkaa/silttistä hiekkaa/hiekkaista silttiä, jonka alapuolella on moreenikerros. Pohjavesi on alueella noin 1-3 metrin syvyydellä maanpinnasta, tasolla +112,99...+115,58 m mpy (N2000). Tutkimuksissa ei havaittu erillistä orsivesikerrosta tai paineellista pohjavettä.

Hankealue sijoittuu Oulujoen yläosan valuma-alueelle (59.21). Hankealueella virtaa kaksi raviiniojaa: Valkiaisojja ja Kääriänoja. Sijoitusalue 1 sijoittuu Valkiaisojan valuma-alueella (59.216). Sijoitusalueet 2 ja 3 Utajärven lähivaluma-alueelle (59.211), jolle Kääriänoja sijoittuu. Pintavedet laskevat pohjoiseen Nuojuanlampeen. Valkiaisojan valuma-alueen pinta-ala on noin 10 km² ja simuloidut keskivirtaamat luokkaa 0,07–0,12 m³/s. Kääriänojan simuloitu keskivirtaama on luokkaa 0,02 m³/s. Valuma-alueiden järvisyys on pieni (alle 3 %) ja purojen viipymät ovat lyhyitä (0,1–0,4 päivää). Hydrologiset tiedot ovat suuntaa antavia, sillä valuma-alueet ovat melko pieniä.

Suunnittelualueelta on saatavissa tietoa Valkiaisojasta kahdelta havaintopaikalta (Valkiaisojja 1, Valkiaisojja Nuojua, Nuojuanoja 1). Vedenlaatu on alueelle tyypillinen eikä havaintopisteiden välillä ole merkittävää eroa. Alkaliniteetti on tyydyttävä (ka 0,2 mmol/l) ja vesi on lievästi hapanta (ka 6,6), mikä on tyypillistä Suomen sisävesille. Kokonaisfosforipitoisuus on tyypillinen erittäin rehevälle/rehevälle vesistölle (ka 113 µg/l). Sähkönjohtavuus on alhainen (ka 3,3 mS/m). Sameustasoja on mitattu jaksolla vain neljä kertaa ja arvot kuvaavat lievästi sameaa vettä (ka 6,2 FNU). Vedenlaatutiedot haettiin ympäristöhallinnon Avoimen tiedon Hertta-tietokannasta 1.4.2022 aikaväliltä 01/2000–12/2012. Hakemuksen mukaan uudempia tietoja ei ole saatavilla.

Suunniteltu kuormausalue sijoittuu kahden Kääriänojan sivu-uoman latvoille sen rakentamisen myötä hydrologiset vaikutukset välittömässä lähiympäristössä oleviin korpiluontotyyppisiin ja metsälain 10 §:n kohteisiin ovat mahdollisia. Esiselitysvaiheessa vuonna 2021 tehdyn sijaintitarkastelun perusteella kyseinen sijainti on kuitenkin todettu kokonaisuuden kannalta parhaimmaksi vaihtoehdoksi. Kuormausalueen sijainti perustuu myös erittäin vahvasti teknisiin mitoituksiin ja -vaatimuksiin raiteiston osalta, jotka ohjaavat geometrisesti kuormauspaikan sijaintia.

Hankealueen raviinit ovat syntyneet jääkauden aikana, kun purot ovat kuluttaneet tasangon hiekkaan jyrkkärinteisiä kapeita laaksoja. Jääkauden jälkeen raviinien pohjaan on muodostunut pienipiirteisiä ja reheviä soita,

jotka ovat säilyneet pääosin luonnontilaisina. Raviinisoilla tavataan erilaisia korpityyppejä, luhtia, lähteisiä soita ja lähteitä. Suurin osa raviinilaaksoissa esiintyvistä korpityypeistä (sarakorvet, ruohokorvet, metsäkortekorvet, kangaskorvet) ovat uhanalaisia ja niiden luonnontilaisuus ja edustavuus ovat yleensä hyviä. Alueella havaitut lähteet ja lähteiköt sekä pienet purot luokitellaan erittäin uhanalaisiksi.

Sijoituspaikean 1 lähin suojelualue on Valkiaisoja, joka sijaitsee sijoituspaikeasta noin 500 metriä itään. Valkiaisoja on Pohjois-Pohjanmaan 3. vaihemaakuntakaavassa merkitty luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeäksi suoalueeksi (luo-1-merkintä). Valkiaisojan ja Kääriänojan jyrkkärinteisissä laaksoissa esiintyy korpi- ja luhtaluontotyyppejä, jotka ovat Metsäkeskuksen tietokantaan merkitty metsäluonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeiksi elinympäristöiksi (metsälain 10 §). Sijoituspaikean 2 läheisyydessä sijaitsee Kääriänojan haaran pienialainen metsäluonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä elinympäristö. Kääriänojan laaksoissa on havaittu maastokäynnillä 29.7.2022 lähteitä ja lähdepuroja, jotka kuuluvat vesilain 11 § tarkoittamiin erityisen tärkeisiin pienvesiin, joiden luonnontilan vaarantaminen on kielletty. Lähteiden ja norojen lähiympäristöt ovat suojeltuja (metsälain 10 §). Sijoituspaikealta 3 noin 250 metriä koilliseen sijaitsee kolme suojeltua lähdeympäristöä.

Hakemuksen mukaan hankealueen vaikutusalueella vain sijoitusalue 3:n välittömässä läheisyydessä sijaitseva kiinteä muinaisjäännös (Kääriänoja 1, tunnus 1000042022). Kyseessä on tervahauta, jonka kokonaishalkaisija on noin 25-30 metriä ja keskuskuopan 9-11 metriä. Kohde on tutkittu viimeksi vuonna 2021 ja siitä on laadittu raportti "Arkeologinen inventointi ratasuunnitelma-alueella vuonna 2021, Maanala Oy". Tutkimuksen jälkeen Hakemuksen mukaan Museovirasto on myöntänyt kajoamisluvan kyseiseen muinaismuistoon liittyen.

Toiminnan kuvaus

Hakemuksen mukaan sijoitustoiminta on tarkoitus aloittaa keväällä 2023 ja se kestää arviolta noin vuoden. Lupaa haetaan toistaiseksi voimassa olevaksi ja se tullaan rauettamaan, kun sijoitustoiminta on päättynyt rakentamistoimenpiteiden valmistuttua.

Alueelle tuotavien aineiden laatu ja määrä

Sijoitusalueille tuotavat maa-ainekset ovat sellaisia rakennustoiminnassa muodostuvia ainoastaan puhtaita kaivumaita aiemmin rakentamattomasta ympäristöstä, joita ei ole hyödynnettävissä rakennettavan kuormausalueen pengertäytöksi. Rakentamisalueella maanpinnassa on lähinnä humus- ja turvekerrosta, jonka alapuolella maaperä vaihtelee savisesta siltistä hiekkaan. Sijoitettavat maa-ainekset tulevat siten olemaan pääosin humusta ja turvetta sekä siltistä savea.

Sijoitusalueille ei tuoda pilaantuneita maita. Suunnittelualueella ei olemassa olevan tiedon mukaan ole pilaantuneita maita eikä pohjatutkimuksissa ole havaittu pilaantuneita maa-aineksia.

Maita sijoitetaan kolmelle toisistaan erillään oleviin sijoitusalueisiin (1-3). Näiden sijoitusalueiden ohjeellinen tilavuus on yhteensä noin 24 000 m³, josta sijoitusalueelle 1 mahtuu noin 4 000 m³, sijoitusalueelle 2 noin 13 000 m³ ja sijoitusalueelle 3 noin 7 000 m³. 24 000 m³ kokonaismäärä arvioidaan vastaavan noin 38 000 tonnia. Vuosittainen täyttömäärä (ja tässä tapauksessa kokonaismääräkin) on alle 50 000 t/a.

Vastaanotto ja laadunvalvonta

Kaikki sijoitettavat maat ovat peräisin Nuojuan raakapuun kuormausalueen maanrakennustyömaalta, eikä alueelle tuoda maita muualta. Maiden alkuperä on siten hyvin tiedossa, eikä erityisiä laadunvalvontatoimenpiteitä esitetä tehtäväksi. Sijoitettavien maiden laatua seurataan aistinvaraisesti. Mikäli merkkejä pilaantumisesta havaitaan, toimitetaan kyseiset maat asianmukaiseen paikkaan ja käsittelyyn. Pilaantuneita maita ei tämän hakemuksen mukaisille sijoitusalueille sijoiteta. Mikäli vanhan ratapenkereen maamassoja on tarpeen sijoittaa sijoitusalueille, voidaan niille tehdä tarpeen mukaan PIMA-tutkimuksia materiaalin puhtauden varmistamiseksi.

Täyttösuunnitelma

Loppusijoitettava maa-aines tulee olemaan pääosin humusta, turvetta ja savista silttiä. Rakennusjätettä ei alueille tuoda. Kaikki sijoitettavat ainekset ovat peräisin raakapuun kuormausalueen rakennustyömaalta. Sijoitettavista kuormista pidetään kirjaa. Kirjanpidosta selviää muun muassa tuodun maaaineksen laatu ja määrä.

Kokonaisuudessaan alueille loppusijoitetaan noin 24 000 m³, eli noin 38 000 tonnia maamassoja, ja ne sijoitetaan kolmelle erilliselle sijoitusalueelle, jotka ovat pinta-alaltaan noin 0,24 hehtaaria (sijoitusalue 1), 0,69 ha (sijoitusalue 2) ja 0,45 ha (sijoitusalue 3). Pinta-alaltaan täyttöalueet siis ovat varsin pieniä. Tehtävä täyttö on matala ja pääosin sen paksuus on vain noin 2-3 metriä kaikilla sijoitusalueilla. Täytön korkein taso on +116...+119 (N2000) riippuen sijoitusalueesta. Täytön reunaluiskien kaltevuus tulisi olla noin 1:3. Kaikilla sijoitusalueilla voi olla sijoitustoimintaa samanaikaisesti. Täytön etenemissuunta eri osa-alueilla selviää työn edetessä. Täyttöalueiden ympärille rakennetaan tarvittavilta osin ojat, jotka keräävät sade- ja sulamisvedet siten, että ne saadaan ohjattua hallitusti pois olemassa oleviin laskuoihin. Hulevesien viivyttämistä altaissa ei ole suunniteltu tehtäväksi.

Koska kyse on varsin matalasta täytöstä erityisiä stabiliteettiongelmiä ei ole odotettavissa. Mikäli stabiliteetti kuitenkin sen vaatii, tulee mahdollisia tukipenkereitä rakentaa vakavuuden varmistamiseksi. Tämä koskee lähinnä koheesiomaiden sijoitusta. Tukipenkereet voi rakentaa kitkamaista. Erityisen pehmeät maat kuten savi tulee aina sijoittaa tukipenkereistä rakennettuihin altaisiin (soluihin), jotta stabiliteettiongelmiä ei muodostu. Penkereet muodostavat samalla työmaan sisäisiä työmaateitä tarvittavin osin. Maapohjan kantavuus ja mahdolliset painumat huomioidaan täyttötyön tarkemmassa suunnittelussa. Työkoneena käytetään esimerkiksi telapuskutraktoria tai kauhakuormaajaa. Täyttöpengeriä tasataan ja tiivistetään huolellisesti useaan kertaan päältä ajaen. Täyttötoimintaan ei liity muita laitteistoja kuin kuljetusajoneuvoja sekä telapuskutraktoreita/kauhakuormaajia.

Täyttöalueiden stabiliteetti on tarkistettu stabiliteettilaskelmin. Vaikka täyttöalueiden kohdilta on vain vähän pohjatutkimustietoa, maaperän voidaan olettaa olevan niiden kohdilla tiiviydeltään vaihtelevaa hiekkaa. Kun täyttöalueiden korkeus ja luiskakaltevuudet ovat suunnitelmien mukaiset, varmuus sortumaa vastaan on riittävä.

Maisemointi

Täyttöalueet muotoillaan siten, että ne istuvat maisemakuvaan mahdollisimman hyvin. Pinnanmuodot tulisi olla mahdollisimman pyöreitä ja tasaiset. Täyttöalueet tullaan metsittämään männyillä täyttötoiminnan loputtua. Mahdollisuuksien mukaan täyttöalueiden pintakerrokseen levitetään humuskerros metsittämisen onnistumisen varmistamiseksi. Mikäli täyttöalueita ei metsitetä, voidaan niitä maisemoida myös kylvämällä esim. heinäkasvillisuutta.

Tukitoiminta-alue

Työkoneiden (kauhakuormaajat, dumpperit, traktorit) poltto- tai voiteluaineita ei lähtökohtaisesti varastoida maantäyttöalueiden toiminta-alueilla (eli ympäristölupahakemusalueella), vaan kaikki huolto- ja tankkaustoimenpiteet suoritetaan muualla rakennustyömaalla tai sen ulkopuolella. Mikäli ympäristölupavaraiseen toimintaan liittyen kuitenkin säilytettäisiin polttoaineita alueella, perustetaan asianmukainen tukitoiminta-alue, jossa maaperä on suojattu tiiviillä kalvolla. Mikäli alueella säilytettäisiin polttoaineita, säilytettäisiin niitä vain hyväksytyissä lukittavissa kaksoisvaippasäiliöissä, jotka ovat varustettuja ylitäytön estimellä.

Vesien hallinta

Erityisiä toimenpiteitä hulevesien hallintaan liittyen ei ole tarpeen. Sijoittavasta aineksesta voi liueta vähäisin määrin kiintoainesta, mutta vesiä ei ohjata hulevesialtisiin, sillä kyseessä on varsin pienimuotoinen ja lyhytaikainen täyttötoiminta. Täyttöalueiden ympärille rakennetaan ojat, jotka ohjaavat sadevedet hallitusti olemassa oleviin ojiin. Koska sijoitettavat maat ovat peräisin viereiseltä rakennustyömaalta, niiden kemiallinen koostumus ei poikkea sijoitusalueiden luonnollisesta koostumuksesta.

Liikenne ja liikennejärjestelyt

Sijoitettavat maa-ainekset tuodaan loppusijoitusalueille kuorma-autoilla tai dumppereilla rakennusalueen työmaateitä/huoltoteitä pitkin. Kuljetusreitit selviävät tarkemmin rakennustyön edetessä. Yleiselle tieverkostolle tämän hakemuksen mukaisesta toiminnasta ei aiheudu kuormitusta.

Energian käyttö ja arvio energiatehokkuudesta

Täyttötoiminnassa ei käytetä muita työkoneita kuin pyöräkuormaajia, traktoreita ja dumppereita. Työkoneiden energialähteenä käytetään kevyttä polttoöljyä. Maantäyttötoiminnassa käytettävien työkoneiden arvioitu polttoainekulutus maksimi maantäyttömäärällä on arviolta noin 10 000 litraa/vuodessa.

Arvio toimintaan liittyvistä riskeistä ja niihin varautumisesta

Täyttömassoista ei aiheudu ympäristöriskiä, kun huolehditaan siitä, ettei alueelle tuoda pilaantuneita maa-aineksia. Puhtaista maa-aineksesta ei liukene haitallisia aineita maaperään tai pinta-/pohjaveteen. Täyttöalueille tuodaan vain rakennustyömaan omia maita. Ympäristöriski syntyy lähinnä työkoneiden osalta, jolloin onnettomuustilanteessa polttoaineita ja voitelu-/hydrauliikkaöljyä voisi valua maaperään ja pinta-/pohjaveteen. Käytännössä riski on hyvin vähäinen. Riski minimoidaan seuraamalla työkoneiden kuntoa jatkuvasti ja mahdollisen vuodon tapahtuessa ryhdytään välittömästi toimenpiteisiin. Kuntoa seurataan työkoneiden vastaanotto- sekä satunnaistarkastuksin, jossa koneen kunto ja

varautumisvälineet tarkastetaan. Pilaantunut maa-aines kaivetaan välittömästi pois ja toimitetaan jatkokäsittelyyn.

Alueelle varataan turvetta tai muuta öljynimeytysainetta riittävä määrä (50–100l), jotta mahdollisen öljyvahingon sattuessa voidaan välittömästi ryhtyä asianmukaisiin torjuntatoimenpiteisiin. Vahingosta ilmoitetaan välittömästi pelastusviranomaisille. Toiminta-alueella vähennetään työmaaliikenteeseen ja muuhun toimintaan liittyviä riskejä esim. varoituskyltein. Työkoneet on varustettu peruutusvaroitussäänellä.

Ympäristövaikutukset ja niiden vähentäminen

Päästöt vesistöön

Maansijoitusalueelta voi kulkeutua pintavesiin mm. orgaanista ainesta, kiintoainetta ja ravinteita. Koska sijoitettavat maat ovat peräisin läheltä maansijoitusalueita, niiden kemiallinen koostumus ei poikkea sijoitusalueiden luonnollisesta koostumuksesta. Pinta-alaltaan täyttöalueet ovat hyvin pieniä: sijoitusalue 1 on 0,24 ha ja sijoitusalueet 2 ja 3 yhteensä 1,1 ha. Niiden osuus Valkiaisojan (10 km²) ja Kääriänojan valuma-alueista (3 km²) ovat marginaaliset.

Sijoitusalueen 1 valumavedet ohjautuvat sijoitusalueen eteläpuoliseen ojaan, josta vedet ohjautuvat lopulta noin 2 km etäisyydellä kulkevaan Oulujokeen. Sijoitusalueelta 1 tuleva oja yhtyy Valkiaisojaan juuri ennen Oulujokeen laskemista. Sijoitusalueen 1 maiden määrä (4000 m³) on pieni, joten toiminnan aikaiset hulevesikuormituksetkin arvioidaan vähäisiksi. Sijoitusalueen läheisyydessä pintavesissä voidaan havaita samentumista kiintoainekuormituksen myötä, mutta koska toiminta on lyhytaikaista, vaikutukset arvioidaan vähäisiksi.

Sijoitusalueelta 2 valumavedet ohjataan tasausaltaan kautta alueen pohjoispuoliseen ojaan, joka laskee Kääriänojaan noin 300 m etäisyydellä. Yhtymäkohdasta on matkaa Oulujokeen noin 1,5 km. Myös sijoitusalueelta 3 valumavedet kulkeutuvat Kääriänojaan ja Oulujoki sijoittuu noin 1 km etäisyydelle. Sijoitusalueiden 2 ja 3 yhteenlaskettu sijoitettavien maiden määrä on 20 000 m³, mikä on edelleen melko alhainen määrä. Kääriänojassa mahdollinen kuormitus sekoittuu suurempaan vesimäärään kuin sijoitusalueella 1, joten senkin osalta pintavesivaikutukset arvioidaan vähäisiksi.

Toiminnasta ei aiheudu päästöjä viemäreihin.

Päästöt maaperään ja pohjaveteen

Sijoitusalueet eivät sijoitu vedenhankinnan kannalta tärkeille pohjavesialueille eikä niiltä ole hydraulista yhteyttä pohjavesialueille. Maansijoituksesta ei aiheudu normaalitoiminnan aikana päästöjä maaperään tai pohjaveteen. Alueelle tuotava maa-aines on puhdasta eikä siitä liukene luonnonmukaisista pitoisuuksista poikkeavia pitoisuuksia aineita. Mahdollisiin riskitilanteisiin varaudutaan ennalta ja minimoidaan asianmukaisella toiminnalla mahdolliset poikkeustilanteet. Toiminta-aika on myös lyhytaikainen. Näin ollen päästöriski maaperään tai pohjaveteen on vähäinen.

Suunnittelutyön yhteydessä ei olla havaittu kiinteistöjä, joiden talousvesikaivoihin kohdistuisi suunnitelmien myötä vaikutuksia. Suunnittelualueella pohjaveden pintaa ei ole tarvetta alentaa edes työnaikaisesti.

Melu, tärinä ja päästöt ilmaan

Sijoitusaluetta 1 lähimpänä oleva asuinrakennus sijaitsee kiinteistöllä 785–404–6–50, mihin etäisyyttä muodostuu 45–100 metriä sijoitusalueen eri osista. Sijoitusaluetta 2 ja 3 lähellä ei sijaitse asuinrakennuksia tai loma-asuntoja ja toiminnasta aiheutuvan melun vaikutuspiirissä ei ole häiriintyviä kohteita.

Sijoitustoiminnassa melua syntyy raskaan liikenteen kuljetuksista (kuorma-auto tai dumpperi), kippausmelusta ja kipattujen maa-aineskuormien muotoilemisesta lopulliseksi maansijoitusalueeksi kaivinkoneella. Melua aiheuttavia toimintoja tehdään yhdessä vuorossa ja ne ajoittuvat päiväaikaan, arkisin klo 6–22 välille, pois lukien arkipyhät. Poikkeustilanteita voi kuitenkin muodostua esimerkiksi ratatöiden edellyttämien liikennekatkojen sattuessa yöaikaan, jolloin toimintaa on tarpeen olla myös klo 22-06 välisenä aikana. Täyttötoiminta kestää arviolta noin yhden vuoden, jonka jälkeen toiminta ei enää aiheuta meluhaittaa.

Valtioneuvosto on antanut päätöksen (Vnp 993/1992) melutason ohjearvoista. Päätöstä sovelletaan meluhaittojen ehkäisemiseksi ja ympäristön viihtyisyyden turvaamiseksi maankäytön, liikenteen ja rakentamisen suunnittelussa sekä rakentamisen lupamenettelyssä. Ohjearvon määrittely tarkoittaa keskiäänitasoa eli ekvivalenttiäänitasoa koko ohjearvon aikavälillä. Siten lyhytaikaiset ohjearvon ylitykset eivät välttämättä aiheuta päätöksessä tarkoitettua ohjearvon ylittymistä, mikäli aikaväli sisältää vastaavasti myös hiljaisempia ajanjaksoja. Melun sisältäessä impulssimaisuutta tai kapeakaistaisuutta, tulee tulokseen lisätä 5 dB ennen sen vertaamista annettuun ohjearvoon.

Kuorma-autojen liikennöinnistä aiheutuva keskiäänitaso rajoittuu ajotielle ja sen välittömään läheisyyteen. Kuorma-auton kippausmelu on lyhyt kestoista eikä se melupäästöltään ole erityisen merkittävää, joten sen vaikutus keskiäänitasoon jää pieneksi. Sijoitusalueella työskentelevä kaivinkone aiheuttaa tyypillistä ison dieselmoottorin käyntimelua, jonka melupäästö on maansijoituksen aikana tyypillisesti noin $L_{WA} = 105$ dB. Yhden työpäivän (8 h) aikana kaivinkoneella tehdään tehollista maansijoitusta noin 6 tuntia, jolloin päiväajan 55 dB melualueen raja kulkee noin 80 metrin etäisyydellä koneesta avoimessa maastossa. Maastonmuodot pienentävät melualueen kokoa.

Maansijoitus ei aiheuta juurikaan tärinää. Maa-aineiskuljetuksista ja työkoneiden liikkumisesta aiheutuu hetkittäistä pientä tärinää ajoreittien ja työkoneiden välittömään läheisyyteen. Tärinällä ei ole vaikutuksia alueen ympäristöön.

Toiminnassa ilmapäästöjä syntyy varsinaisesta maansijoitustoiminnasta ja liikenteestä. Merkittävin ilmapäästö on pölyäminen. Pölyämistä saattaa esiintyä maamassoja sijoitettaessa ja siirrettäessä. Liikenteestä aiheutuu pölyä liikenteen nostaman katupölyn myötä. Lisäksi liikenne aiheuttaa pakokaasupäästöjä.

Täyttötoiminta kestää arviolta noin vuoden ja maastotyöt kokonaisuudessaan 1,5 vuotta. Kokonaistäyttömäärä ei ole merkittävä ja se jakaantuu kolmelle eri alueelle. Ilmanlaatuvaikutukset ovat vähäisiä. Pölyämistä saattaa esiintyä toimintojen välittömässä läheisyydessä, mutta pölyäminen ei ole jatkuvaa. Liikennemäärä ei ole merkittävä, joten pakokaasupäästöt ovat vähäiset ja ne eivät erotu selvästi alueen muun liikenteen päästöistä.

Alueella ei ole tehty ilmanlaatuun liittyviä mittauksia. Alue ja sen ympäristö on maaseutumaista, ja läheisyydessä ei ole muita toimijoita, kuten teollisuutta, mikä vaikuttaisi alueen ilmanlaatuun heikentävästi. Sijitusalueiden välittömässä läheisyydessä ei sijaitse asutusta ja toiminnassa tehtävä täyttö on matala. Toiminnasta ei arvioida aiheutuvan pölyvaikutuksia lähiasutukselle. Tarvittaessa pölyämistä voidaan vähentää vesikastelulla, mutta lähtökohtaisesti sille ei ole tarvetta.

Vaikutukset luontoon ja luonnonsuojeluun

Sijitusalueiden läheisyydessä sijaitsee suojelualueita. Lähin suojelualue on sijoituspaikan 2 läheisyydessä sijaitseva Kääriänojan haaran pienialainen metsäluonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä elinympäristö.

Toiminnan ympäristövaikutukset on tunnistettu ja ne on arvioitu vähäisiksi. Alueille ei tuoda pilaantuneita maa-aineksia. Sijitusalueiden ympärille rakennetaan ojat, jotka ohjaavat sadevedet hallitusti olemassa oleviin ojiin. Täyttötoiminta ei ole jatkuvaa (kesto noin vuosi) sekä huomioiden täyttömäärä, ei toiminnalla ole vaikutuksia ympäristön luontoarvoihin ja luonnonsuojeluun.

Yleinen viihtyvyys ja ihmisten terveys

Sijitusalueet ovat pieniä, sijitusalueet on suunniteltu sijoittumaan rautatiealueelle ja täyttötoiminta kestää arviolta noin vuoden. Lähialueella ei ole virallisia virkistysalueita, ja etäisyys asutukseen on riittävä. Näin ollen toiminnan ei arvioida vaikuttavan lähialueen ihmisten viihtyvyyteen eikä terveyteen.

Paras käyttökelpoinen tekniikka (BAT)

Toimintaa ei lueta direktiivilaitostoiminnaksi, joten toimintaan ei sovelleta ympäristönsuojelulain 72 §:ssä mainittua teollisuusdirektiivin mukaista vertailuasiakirjaa. Muilta kuin direktiivilaitostoiminnoilta on ympäristönsuojelulain 53 §:ssä esitetty parhaan käyttökelpoisen tekniikan arvioinnissa huomioon otettavat asiat. Parhaan käyttökelpoisen tekniikan arviointi YSL 53 §:n mukaan ja toiminnan vastaavuus on esitetty taulukossa 1.

Taulukko 1. Parhaan käyttökelpoisen tekniikan arviointi YSL 53 §:n mukaan.

YSL 53 §	Toiminta
1) jätteiden määrän ja haitallisuuden vähentäminen	Sijoitusalueille tuodaan ainoastaan puhtaita ylijäämämaita, joita ei voida hyödyntää rakentamisessa.
2) tuotannossa käytettävien aineiden ja siinä syntyvien jätteiden uudelleen käytön ja hyödyntämisen mahdollisuus	Toiminnassa muodostuvat jätteet toimitetaan luvan omaaviin jätteenkäsittelylaitoksiin hyödynnettäväksi.
3) tuotannossa käytettävien aineiden vaarallisuus sekä mahdollisuudet käyttää entistä haitattomampia aineita	Toiminnassa käytetään ainoastaan kevyttä polttoöljyä työkoneissa. Muita kemikaaleja ei käytetä. Työkoneiden arvioitu polttoainekulutus maksimi maansijoitusmäärällä on arviolta noin 10 000 litraa vuodessa. Työkoneiden poltto- tai voiteluaineita ei lähtökohtaisesti varastoida maansijoitusalueiden toiminta-alueilla, vaan kaikki huolto- ja tankkaustoimenpiteet suoritetaan muualla rakennustyömaalla tai sen ulkopuolella.
4) päästöjen laatu, määrä ja vaikutus	Puhtaista maa-aineksesta ei liukene haitallisia aineita maaperään tai pinta-/pohjaveteen. Normaalityönnassa maaperään ja pohjaveteen ei aiheudu päästöjä. Toiminnan aiheuttamat päästöt ja niiden vaikutukset ovat arvioitu vähäisiksi ja lyhytaikaisiksi.
5) käytettyjen raaka-aineiden laatu ja kulutus	Maansijoituspaikoille sijoitetaan vain puhtaita maaaineita. Sijoitettavat maat ovat peräisin viereiseltä rakennustyömaalta, joten niiden laatu ei poikkea sijoitus-alueiden luonnollisesta koostumuksesta. Sijoitettavien maa-ainesten laatua seurataan aistinvaraisesti. Mikäli merkkejä pilaantumisesta havaitaan, toimitetaan ko. maa-ainekset asianmukaiseen paikkaan ja käsittelyyn.
6) energian käytön tehokkuus	Täyttötoiminnassa ei käytetä sähköä.
7) toiminnan riskien ja onnettomuusvaarojen ennalta ehkäiseminen sekä onnettomuuksien seurausten ehkäiseminen	Toiminnasta ei aiheudu ympäristöriskiä, kun huolehditaan, ettei alueelle tuoda pilaantuneita maaaineita. Ympäristöriski syntyy lähinnä työkoneiden osalta, jolloin onnettomuustilanteessa polttoaineita ja voitelu-/hydrauliikkaöljyä voisi valua maaperään ja pinta-/pohjaveteen. Käytännössä riski on hyvin vähäinen. Riski minimoidaan seuraamalla työkoneiden kuntoa jatkuvasti ja mahdollisen vuodon tapahtuessa ryhdytään välittömästi toimenpiteisiin. Alueelle varataan turvetta tai muuta öljynimeytysainetta riittävä määrä (50–

	100 l), jotta mahdollisen öljyvahingon sattuessa voidaan välittömästi ryhtyä asianmukaisiin torjuntatoimenpiteisiin.
8) parhaan käyttökelpoisen tekniikan käyttöönottoon vaadittava aika ja toiminnan suunnitellun aloittamisajankohdan merkitys sekä päästöjen ehkäisemisen ja rajoittamisen kustannukset ja hyödyt	Väylävirasto seuraa alan parhaan käyttökelpoisen tekniikan kehittymistä ja toiminnassa otetaan käyttöön teknisesti ja taloudellisesti toteuttamiskelpoista tekniikkaa.
9) vaikutukset ympäristöön	Toiminta järjestetään siten, että merkittäviä vaikutuksia ympäristöön ei aiheudu, kuten "toiminnan kuvaus" kappaleessa on kuvattu.
10) teollisessa mittakaavassa käytössä olevat tuotantomenetelmät ja menetelmät päästöjen hallitsemiseksi	Sijoitusalueet muotoillaan siten, että ne istuvat maisemakuvaan mahdollisimman hyvin. Sijoitusalueiden ympärille rakennetaan ojat, jotka ohjaavat sadevedet hallitusti olemassa oleviin ojiin. Melua aiheuttavia toimintoja tehdään yhdessä vuorossa ja ne ajoittuvat päiväaikaan klo 6–22 välille. Toiminta kestää arviolta noin vuoden.
11) tekniikan ja luonnontieteellisen tiedon kehitys	Toiminnanharjoittaja seuraa tekniikan kehitystä alalla.
12) Euroopan komission ja kansainvälisten toimielinten julkaisemat tiedot parhaasta käyttökelpoisesta tekniikasta	Toimintaan ei liity BREF-asiakirjoja. Toimintaa ei luokitella direktiivilaitokseksi.

Parhaan käytännön (BEP) soveltaminen

Toiminnassa sovelletaan ympäristön kannalta parasta käytäntöä. Maansijoitusalueet on sijoitettu mahdollisimman lähelle sijoitettavien maa-ainesten syntypaikkaa, jolloin liikenteestä aiheutuvat päästöt voidaan minimoida. Maansijoitustoiminnan päätyttyä sijoitusalueet maisemoidaan. Toimintaan liittyvät ympäristövaikutukset on tunnistettu ja toimintaan liittyen tehdään tarkkailua suunnitellusti.

Toiminnan tarkkailu

Sijoitusalueille tuotavat maa-ainemäärät perustuvat kuorma-auton lavakoon perusteella tehtävään arvioon. Maa-ainemäärästä pidetään kirjaa sijoituspaikkakohtaisesti. Maansijoitustoiminnalle nimetään vastuhenkilö, joka huolehtii, että sijoitusalueille tuodaan maa-aineksia vain Nuojuan raakapuun kuormausalueen maanrakennustyömaalta ja että maa-ainekset ovat puhtaita, alueita hoidetaan, käytetään ja tarkkaillaan asianmukaisesti, alueiden käyttöä koskevat asiakirjat, kartat ja suunnitelmat ovat ajan tasalla, alueille johtava tie ja alueen ympäristö pidetään puhtaana sekä lopulliseen tasoon täytetyt alueet viimeistellään ja maisemoidaan mahdollisimman aikaisessa vaiheessa.

Sijoitusalueilta ojien kautta ympäristöön johdettavista vesistä tarkkaillaan aistinvaraisesti veden kiintoainespitoisuutta rakentamisen aikana ja käyttöönoton jälkeen. Lähteiden seuranta suoritetaan ennen ja jälkeen rakentamista sekä rakentamisen ajan rakentamissuunnittelun yhteydessä

määritetyllä ja ohjeistettavalla tavalla. Mikäli poikkeamia havaitaan, suunnitellaan ja toteutetaan tarvittavat toimenpiteet kiintoaineskuorman vähentämiseksi. Koska sijoitusalueet ovat pinta-alaltaan varsin pieniä ja alueille sijoitetaan vain puhtaita maa-aineksia alueen lähiympäristöstä, ei vesien tarkkailulle ole hakijan näkemyksen mukaan tarvetta.

Hakijan näkemyksen mukaan sijoitusalueilla ei ole tarvetta melu- tai pölytarkkailulle alueen ympäristössä, sillä asuinkiinteistöjä ei ole toimintojen välittömässä läheisyydessä, ja toiminnan kesto on arviolta vain yksi vuosi.

Maansijoitustoiminnan päätyttyä Väylävirasto laatii loppuraportin sijoitusalueille 1–3 sijoitetuista maa-aineksista ja alueilla toteutetuista viimeistely- ja maisemointitoimenpiteistä. Loppuraportti toimitetaan Vaalan kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle toiminnan päättymisestä seuraavan vuoden helmikuun loppuun mennessä.

Hakemus toiminnan aloittamiseen muutoksenhausta huolimatta

Hakija pyytää ympäristönsuojelulain 199 §:n nojalla lupaa maansijoitustoiminnan aloittamiseen tämän lupahakemuksen mukaisesti mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta. Alueella on tarve uuden raakapuun kuormauspaikan rakentamisen yhteydessä muodostuvien ylijäämämaiden sijoituspaikoille. Lyhyet kuljetusmatkat rakennustyömaan ja maansijoituspaikkojen välillä vähentävät liikenteestä aiheutuvia ilmastopäästöjä ja nopeuttavat rakennustyön edistymistä. Lupapäätöksen välitön täytäntöönpano tässä hakemuksessa esitetyn toiminnan osalta ei aiheuta ympäristön pilaantumista eikä sen vaaraa. Toiminnasta ei aiheudu sellaisia vaikutuksia, ettei olosuhteita voitaisi olennaisilta osin palauttaa entisen veroisiksi, mikäli lupa evätään tai sen ehtoja muutetaan. Toiminnan aloittaminen ei siten tee muutoksenhakua hyödyttömäksi.

Vakuus

Ympäristönsuojelulain 59 §:n mukaan jätteen käsittelytoiminnan harjoittajan on asetettava vakuus asianmukaisen jätehuollon, seurannan, tarkkailun ja toiminnan lopettamisessa tai sen jälkeen tarvittavien toimien varmistamiseksi. Vakuus voidaan jättää vaatimatta muuta kuin kaatopaikkatoimintaa harjoittavalta, jos vakuudella katettavat kustannukset toimintaa lopetettaessa ovat jätteen määrä, laatu ja muut seikat huomioon ottaen vähäiset.

Hakija ei ole esittänyt hakemuksessaan ehdotusta vakuudeksi.

Asian käsittely

Lupahakemuksesta tiedottaminen

Ympäristölupahakemuksesta on kuulutettu Pudasjärven kaupungin ja Vaalan kunnan internet-sivulla 2.3.2023-11.4.2023. Kuulutuksesta on ilmoitettu lehti-ilmoituksella Tervareitti lehdessä 9.3.2023. Hakemuksesta on ilmoitettu kirjallisesti suunnitellun toiminta-alueen naapuritilojen omistajille.

Lausunnot

Hakemuksesta ei pyydetty lausuntoja. Oulunkaaren ympäristölautakunta toimii Vaalan kunnan terveydensuojeluviranomaisena. Hakemuksesta on keskusteltu terveydensuojeluviranomaisen viranhaltijan kanssa, mutta asiasta ei ole pyydetty lausuntoa.

Muistutukset ja mielipiteet

Hakemuksesta on jätetty yksi muistutus.

Vaalan kunta 14.4.2023:

"Vaalan kunta katsoo, että rajanaapurina sillä ei ole omistamiaan kiinteistöjä koskevia huomautuksia ympäristölupaan liittyen. Sijoitusalueiden läheisyydessä ei myöskään sijaitse herkkiä asuin- tai palvelurakennuksia, joiden toimintaan läjityssuunnitelmalla olisi vaikutusta. Raakapuun kuormausalueen ja siihen liittyvien toimintojen ympäristössä on alueita, joiden luontoarvot on otettava huomioon alueen suunnittelussa toteutuksessa.

Ympäristöluvassa esitettyä riskinarviointia voidaan kunnan näkökulmasta pitää kattavana ja varautumista ongelmatilanteisiin riittävänä. Toiminnoista aiheutuvan pölymäisen, pintavesiin aiheutuvien päästöjen sekä luontoon ja ihmiseen aiheutuvien muiden vaikutusten määrää ja laatua tulee kuitenkin tarkkailla, vaikka vaikutusten arvioidaan olevan vähäisiä, lyhytkestoisia ja väliaikaisia.

Kuntalaisten kannalta maanläjitystoiminnan suurimmat vaikutukset lienevät alueellisesti lisääntyvä liikenne ja toiminnasta aiheutuva melu. Vaalan kunta pitää tärkeänä, että meluhaittojen välttämiseksi työt keskitetään arkisin päiväaikaan.

Hakemukseen liittyvässä, 21.2.2023 allekirjoitetussa täydennyksessä mainitaan, että esimerkiksi ratatöiden edellyttämien liikennekatkojen sattuessa yöaikaan on myös muu toiminta järjestettävä yöaikaan, aikavälillä 22-06. Tämänkaltaista yöaikaista työtä kuvataan poikkeuksellisesti ja mainitaan tapahtuvan hyvin harvoin, jos lainkaan. Vaalan kunta katsoo, että ratatöistä aiheutuva poikkeuksellinen yöaikainen toiminta on mahdollista sallia, ellei työtä muutoin pystytä järjestämään kohtuullisin järjestelyin."

Hakijan kuuleminen

Väylävirasto on 19.4.2023 antanut sähköpostitse vastineen annettuun muistutukseen todeten seuraavaa:

"Väylävirasto on ohjeistanut raakapuun kuormausalueen urakoissa huomioimaan muistutuksessa huomioidut luontoarvot, sekä toteuttamaan tarvittavat toimenpiteet rakentamistoiminnoista aiheutuvan pölyämisen vähentämiseksi.

Urakassa on ohjeistuksena seurata pintavesiin aiheutuvien päästöjen sekä luontoon ja ihmiseen aiheutuvien muiden vaikutusten määrän ja laadun tarkkailua. Maastotyöt toteutetaan 06-22 välisenä aikana, pääsääntöisesti päivävuoroissa. Tietyt työvaiheet vaativat pidempiaikaisia ratakatkoja ja niiden työajat voivat sijoittua myös yöaikaan. Tällaista toimintaa katsotaan kuitenkin vähäiseksi kuten muistutuksessakin todetaan."

Valmistelijan päätösesitys

Oulunkaaren ympäristölautakunta myöntää Väylävirastolle ympäristönsuojelulain 27 §:n mukaisen ympäristöluvan maankaatopaikkatoiminnalle kiinteistöille 2105 Utajärvi kr. - Nuojua 785–871–1–14 (sijoitusalue 1), Ratakulma 785–404–8–63 ja Toivola 785–404–8–39 (sijoitusalue 2) sekä Kettula 785–404–2–6 (sijoitusalue 3) Nuojuan alueella Vaalan kunnassa.

Ympäristölupa myönnetään täydennetyin hakemuksin ja päätökseen sisältyvien rajausten mukaisesti seuraavin lupamääräyksin:

1. Läjitysalueille saa sijoittaa ja alueilla saa käsitellä ainoastaan pilaantumattomia maa-aineksia (jätteenimike 17 05 04 ja 17 05 08) Nuojuan raakapuun kuormausalueen maanrakennustyömaalta.

Alueille saa sijoittaa ylijäämämaita yhteensä enintään 24 000 m³.

2. Mikäli ylijäämämaitten puhtaudesta ei ole varmuutta, ylijäämämaitten läjityskelpoisuus on selvitettävä erikseen PIMA-tutkimuksin tai ylijäämämaitat on toimitettava viipymättä muualle kyseisille maille hyväksytyyn vastaanottoaikaan. PIMA-tutkimuksen näytteenottajalla tulee olla riittävä kokemus ja pätevyys ja tutkimukset on teetettävä akkreditoitussa laboratorioissa.

Alueille ei saa ottaa vastaan happamia sulfaattimaita tai maa-ainesta, jonka epäillään tai tiedetään sisältävän vieraskasvien siemeniä tai leviämiskykyisiä kasvinosia. Vieraslajien ilmaantumista tulee seurata ja tarvittaessa ryhtyä välittömästi torjuntatoimenpiteisiin. Alueita ei saa käyttää lumenkaatopaikkana.

3. Täytön tulee tapahtua hallitusti ja tarkoituksenmukaisesti ja kulloinkin käytössä olevat täyttöalueet tulee merkitä selkeästi. Merkintöjen pysyvyydestä tulee huolehtia siihen saakka, kunnes alueet on muotoiltu valmiiksi. Alueiden muotoilua tulee tehdä vaiheittain läjitystyön edetessä siten, ettei alueille jää sade- ja sulamisvesiä kerääviä painanteita.
4. Jätteen luvaton sijoittaminen alueille ja alueiden roskaantuminen on estettävä. Alueille ylijäämämaitten mukana tai muuton kulkeutuneet jätteet sekä toiminnassa syntyvät jätteet on toimitettava asianmukaisesti luvat omaaviin käsittelypaikkoihin. Jätehuollossa on noudatettava voimassa olevia jätehuoltomääräyksiä.
5. Toiminta on kokonaisuudessaan järjestettävä siten, ettei siitä missään toimintavaiheessa aiheudu maaperän-, pinta- tai pohjavesien pilaantumista, terveydellistä haittaa, epäsiisteyttä, roskaantumista, pöly- tai meluhaittaa tai ympäristön pilaantumisen vaaraa.
6. Sijoitusalueella 1 toimintaa saa harjoittaa ma-pe klo 7.00-22.00. Sijoitusalueilla 2 ja 3 toimintaa saa harjoittaa ma-pe klo 6.00-22.00. Sijoitusalueilla 2 ja 3 on mahdollista työskennellä poikkeustilanteissa myös yöaikaan klo 22.00-6.00. Toimintaa ei saa harjoittaa arkipyhänä. Poikkeavista toiminta-ajoista tulee sopia etukäteen valvontaviranomaisen kanssa. Toiminnaksi katsotaan maankaatopaikalle sijoitettavien kuormien tuonti alueelle, maiden levitys ja maisemointityöt, koneiden siirto ja liikennöinti alueelle tai alueen sisällä tai alueelta pois.

Maankaatopaikan toiminnasta ja siihen liittyvästä liikenteestä aiheutuva melu ei saa lähimmässä häiriintyvässä kohteessa ylittää melutason ohjearvoja 55 dB (LAeq) klo 7.00-22.00 eikä yöohjearvoa klo 22.00-7.00 50 dB. Uusilla alueilla melutason yöohjearvo on 45 dB. Lähimpien loma-asuntojen piha-alueella melutaso ei saa ylittää päivällä klo 7.00-22.00 45 dB (LAeq) eikä yöohjearvoa 40 dB. Valvontaviranomainen voi tarvittaessa antaa määräyksiä toiminnan aiheuttaman melun selvittämisestä ja mittaamisesta sekä meluntorjunnasta.

7. Ylijäämämaiden kuljetus ja läjitys on suoritettava siten, ettei siitä aiheudu tavanomaista enempää pöly- tai meluhaittaa eikä muuta ympäristön pilaantumisen vaaraa. Pölyntorjunnassa saa käyttää ainoastaan vettä. Valvontaviranomainen voi tarvittaessa antaa määräyksiä pölyntorjunnasta.
8. Sijoitusalueelta 3 Kääriänojaan johdettaville vesille on rakennettava riittävän kokoinen laskeutusallas ennen johtamista Kääriänojaan. Muut vesienhallintarakenteet on rakennettava hakemuksessa esitetyllä tavalla. Täyttöalueiden ympärille tulee rakentaa tarvittavilta osin ojat, jotka keräävät sade- ja sulamisvedet siten, että ne saadaan ohjattua hallitusti olemassa oleviin laskuosiin. Läjitykset on suoritettava siten, että pintavedet pääsevät esteettömästi ohjautumaan alueiden ympärysojiin. Täyttöalueille tai niiden reuna-alueille ei saa muodostua lammikoita. Läjitysalueille ei saa kasata maa-aineksia lumikerrosten päälle.
9. Alueilla ei saa varastoida polttoaineita tai työkoneita. Mikäli alueilla tilapäisesti säilytetään koneita tai polttoaineita, tulee säilytys- ja tankkausalueet tiivistää vettä läpäisemättömiksi (esim. HDPE -kalvo, jonka päälle hienojakoista maa-ainesta). Alueilla ei saa käyttää vuotavia työkoneita tai autoja, ja niiden kunto on tarkastettava säännöllisesti.

Polttoaineet on säilytettävä kaksoisvaipallisissa tai suoja-altaallisissa, lukituissa säiliöissä. Katetun suoja-altaan tilavuuden tulee olla vähintään 10 % suurempi kuin suoja-altaassa olevan säiliön suurimman säiliön tilavuus. Säiliöissä tulee olla ylitäytönestin ja lukittava sulkuventtiili. Säiliöiden kunto on tarkastettava ennen niiden käyttöönottoa. Voiteluöljyt ja muut kemikaalit on varastoitava lukittavissa, tiivispohjaisissa tiloissa.

10. Jätteenkäsittelytoiminnalla tulee olla nimetty vastuuhenkilö, jonka nimi ja yhteystiedot tulee ilmoittaa valvontaviranomaiselle. Vastuuhenkilön tulee olla perillä tehtävistään ja ympäristölupapäätöksessä annetuista määräyksistä. Vastuuhenkilön tai yhteystietojen muuttuessa on asiasta välittömästi ilmoitettava valvontaviranomaiselle. Toiminnanharjoittajan on huolehdittava alueilla työskentelevien henkilöiden ja urakoitsijoiden perehdytyksestä sekä riittävän tiedon antamisesta kaikille alueilla työskenteleville.
11. Toiminnanharjoittajan on oltava riittävästi selvillä toimialansa parhaasta käyttökelpoisesta tekniikasta ja käytettävä sitä, jotta maankaatopaikan haitalliset ympäristövaikutukset ovat mahdollisimman vähäiset. Toiminnanharjoittajan tulee edellyttää mahdollisilta urakoitsijoilta parhaan käytettävissä olevan tekniikan käyttämistä.

Häiriö- ja muut poikkeukselliset tilanteet

12. Läjitysalueet on rakennettava ja niitä tulee käyttää niin, että estetään ja torjutaan erilaiset haitat ja vaaratilanteet. Alueilla käytettävät työkonet on pidettävä kunnossa. Sellaisista poikkeuksellisista tilanteista ja vahingoista tai päästöistä, joista voi aiheutua ympäristön pilaantumisen vaaraa, on välittömästi ilmoitettava palo- ja pelastusviranomaisen lisäksi valvontaviranomaiselle. Ympäristövahingon tapahtuessa tai vahingon vaaran uhatessa toiminnanharjoittaja on velvollinen

ryhtymään viipymättä toimenpiteisiin vahinkojen torjumiseksi ja tapahtuman toistumisen estämiseksi.

Tarkkailu, kirjanpito ja raportointi

13. Luvan haltijan on järjestettävä valvontaviranomaisen kanssa aloitustarkastus ennen toiminnan aloittamista.
14. Alueille tuotavista maista on pidettävä kirjaa. Kirjanpidosta tulee ilmetä, mitä maita läjitysalueille tuodaan ja tuotavien maiden määrä. Kirjanpito tulee näyttää valvontaviranomaiselle tämän sitä pyytäessä.
15. Täytön rakenteita ja sen painumia, sortumia, liukumia tai muita vastaavia on seurattava ja tarkkailtava säännöllisesti sekä läjitysalueen täytön, että jälkihoidon aikana. Tarvittaessa on ryhdyttävä korjaaviin toimenpiteisiin.
16. Toiminnan vaikutuksia pintaveden laatuun tulee tarkkailla aistinvaraisesti toiminnan aikana. Mikäli poikkeamia havaitaan, hakijan tulee suunnitella ja toteuttaa tarvittavat toimenpiteet kiintoaineskuorman vähentämiseksi. Mahdollisista poikkeamista on ilmoitettava valvontaviranomaiselle ja tiedoksi ELY-keskukselle.
17. Toiminnanharjoittajan on tarkkailtava pintavesien johtamisen toimivuutta silmämääräisesti ja poikkeamiin on reagoitava välittömästi. Mahdollisista poikkeamista on ilmoitettava valvontaviranomaiselle ja tiedoksi ELY-keskukselle.

Toiminnan muuttaminen ja lopettaminen

18. Toiminnan olennaisista muutoksista, toiminnan keskeyttämisestä tai toiminnan lopettamisesta on viipymättä ilmoitettava valvontaviranomaiselle.
19. Toiminnan päättyessä toiminta-alueet on saatettava asianmukaiseen kuntoon siten, ettei siitä aiheudu ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa. Toiminta-alueet on siistittävä ja maisemoitava. Alueille ei saa jäädä varastokasoja eikä jätteitä. Toiminnan päättymisestä on ilmoitettava valvontaviranomaiselle lopputarkastusta varten. Myös ELY-keskukselle tulee varata tilaisuus osallistua lopputarkastukseen.
20. Toiminnan loputtua hakijan tulee toimittaa Oulunkaaren ympäristöpalveluille loppuraportti, josta ilmenee alueille sijoitettujen maa-ainesten määrä ja laatu sekä alueilla toteutetut viimeistely- ja maisemointitoimenpiteet.

Jos toiminta kestää yli vuoden, toiminnanharjoittajan tulee toimittaa vuosittain helmikuun loppuun mennessä vuosiyhteenveto edellisen vuoden toiminnasta. Yhteenvedosta on käytävä ilmi tuotujen maiden määrä ja laatu alueittain.

Päätöksen perustelut

Toimittaessa ympäristölupahakemuksen ja lupamääräysten mukaisesti maankaatopaikkatoiminta täyttää ympäristönsuojelulain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen asetusten vaatimukset ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi. Ennalta arvioiden toiminnasta ei aiheudu kyseisillä sijoituspaikoilla ympäristönsuojelulain 49 §:ssä tai naapurussuhdelain 17 §:ssä mainittuja seurauksia.

Läjitysalueille sijoitetaan vain pilaantumattomia maa-aineksia, joten toimintaan ei sovelleta valtioneuvoston asetusta kaatopaikoista (331/2013).

Lupamääräysten perustelut

Ympäristönsuojeluasetuksen 16 § edellyttää määräystä kaatopaikan luokasta sekä kaatopaikalle sijoitettavaksi hyväksyttävän jätteen määrästä ja lajista. Toiminta-alueilla vastaanotettavat jätteet ovat täydennetyn hakemuksen mukaisia. Toiminnanharjoittajan on oltava selvillä vastaanotetun maa-aineksen alkuperästä, määrästä, lajista ja laadusta sekä maa-aineksen soveltuvuudesta alueilla käsiteltäväksi. Mikäli maa-ainesta, jonka vastaanottoon toiminnanharjoittajalla ei ole lupaa, ei palauteta takaisin maa-aineksen haltijalle, on toiminnanharjoittaja jätelain perusteella velvollinen toimittamaan maa-aineksen asianmukaiseen käsittelypaikkaan. (lupamääräykset 1 ja 2)

Pinta- ja pohjavesien laadun suojelemiseksi alueelle ei saa tuoda pilaantuneita maa-aineksia ja happamia sulfaattimaita. Maa-aineksen katsotaan olevan pilaantumattomta silloin kun se on luonnontilaista tai sen sisältämät haitta-ainepitoisuudet alittavat valtioneuvoston asetuksessa maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista (214/2007) annetut kynnsarvot. Toiminnassa on otettava huomioon vieraskasvilajien torjunta. Lain vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta (1709/2015) 3 §:n mukaan vieraslajia ei saa pitää, kasvattaa, istuttaa, kylvää tai muulla vastaavalla tavalla käsitellä siten, että se voi päästä ympäristöön. (lupamääräys 2)

Lupamääräykset 3-7 on annettu, jotta toiminnasta aiheutuva haitta ympäristölle olisi mahdollisimman vähäinen. Toiminta kokonaisuudessaan on järjestettävä sellaiseksi, ettei siitä aiheudu vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle tai naapuruussuhdelain mukaista haittaa. Mikäli toiminnasta aiheutuu haittaa terveydelle tai ympäristölle tai naapuruussuhdelain mukaista haittaa, toiminnanharjoittajan on ryhdyttävä toimenpiteisiin haitan poistamiseksi.

Lupamääräys 5 on annettu jätteiden asianmukaisen käsittelyn ja varastoinnin varmistamiseksi. Edellä mainitut toiminnot tulee toteuttaa siten, ettei niistä aiheudu vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle.

Viranomaisen on katsonut tarpeelliseksi rajoittaa työskentelyaikoja sijoitusalueella 1 läheisen vakituisen asunnon asukkaalle aiheutuvan meluhaitan vähentämiseksi. Määräys mahdollisista melumittauksista on annettu valvonnallisista syistä, jotta tarpeen vaatiessa voidaan selvittää toiminnasta aiheutuva todellinen melutaso. (lupamääräys 6)

Lupamääräys 8 on tarpeellinen maankaatopaikan vesistöön aiheuttamien haitallisten vaikutusten minimoimiseksi. Sijoitusalueelle 3 tulee rakentaa laskeutusallas alapuolisen vesistön ja Käärijäojan laaksoissa havaittujen suojeltujen lähdeympäristöjen suojelemiseksi.

Koneiden ja polttoaineiden tilapäistä säilyttämistä sekä mahdollisia koneiden huoltotoimenpiteitä koskeva lupamääräys 9 on annettu maaperän ja pohjaveden suojelemiseksi.

Jätelain 141 §:n mukaan jätteenkäsittelypaikan toiminnanharjoittajan on nimettävä vastuuhenkilö toiminnan asianmukaista hoitoa, käyttöä, käytöstä poistamista ja niihin liittyvää toiminnan seurantaa ja tarkkailua varten. Vastuuhenkilö valvoo toimintaa ja toimii yhdyshenkilönä

valvontaviranomaisille. Tiedonkulun varmistamiseksi muutoksista on ilmoitettava valvontaviranomaiselle. (lupamääräys 10)

Ympäristönsuojelulain 8 §:n mukaan päästöjen ehkäisemistä ja rajoittamista koskevien lupamääräysten tulee perustua parhaaseen käyttökelpoiseen tekniikkaan (lupamääräys 11).

Lupamääräys 12 on annettu pilaantumisen ehkäisemiseksi ja häiriötilanteissa ja poikkeuksellisissa tilanteissa mahdollisesti syntyvien päästöjen ja niistä aiheutuvien haittojen vähentämiseksi. Lupamääräyksellä varmistetaan myös tiedonkulku tilanteissa, joissa ympäristölle on aiheutunut tai on vaarassa aiheutua suurta haittaa.

Lupamääräykset 13,14 ja 20 on annettu viranomaisen tiedonsaanninturvaamiseksi sekä valvonnan järjestämiseksi. Raportointitietojen perusteella voidaan seurata toiminnan lainmukaisuutta suhteessa annettuihin määräyksiin.

Maatäytön tilaa seuraamalla voidaan nopeasti puuttua ongelmakohtiin ja ennaltaehkäistä niistä mahdollisesti aiheutuvia vahinkoja (lupamääräys 15).

Pintavesien laadun ja johtamisen toimivuuden tarkkaileminen on tarpeen maankaatopaikan vesistöön aiheuttamien haitallisten vaikutusten minimoimiseksi ja vesistövaikutusten seuraamiseksi (lupamääräys 16 ja 17).

Toiminnan muutoksista ilmoittamisesta annettu määräys on tarpeen, jotta viranomaisella on ajantasainen tieto toiminnasta ja viranomainen voi arvioida muutosten vaikutusta ympäristöön ja tarvittaessa lupamääräyksiin tai uuden luvan tarpeeseen. Ympäristönsuojelulain 52 §:n mukaan ympäristöluvassa on annettava tarpeelliset määräykset toiminnan lopettamisen jälkeisestä alueen kunnostamisesta ja päästöjen ehkäisemisestä sekä muista toiminnan lopettamisen jälkeisistä toimita. Toiminnan lopettamisesta ja lopputarkastuksesta on annettu määräys, jotta voidaan varmistua, että alueella on toteutettu tarvittavat toimet alueen tulevaa käyttöä varten. (lupamääräykset 18 ja 19)

Perustelut vakuuden vaatimatta jättämiselle

Ympäristönsuojelulain 59 § mukaan jätteenkäsittelytoiminnan harjoittajan on asetettava vakuus asianmukaisen jätehuollon, tarkkailun ja toiminnan lopettamisessa tai sen jälkeen tarvittavien toimien varmistamiseksi. Vakuus voidaan jättää vaatimatta muuta kuin kaatopaikkatoimintaa harjoittavalta, jos vakuudella katettavat kustannukset toimintaa lopetettaessa ovat jätteen määrä, laatu ja muut seikat huomioon ottaen vähäiset. Myönnettävä lupa mahdollistaa ainoastaan puhtaiden ylijäämämaiden läjittämisen ja toiminta on pienimuotoista. Kun pilaantumattomat ylijäämämaat läjitetään ympäristöluvan mukaisesti ja muotoillaan läjityksen edetessä, toiminnan ei katsota aiheuttavan merkittäviä jätehuoltokustannuksia.

Ympäristönsuojelulain 199 § mukaan lupaviranomainen voi perustellusta syystä ja edellyttäen, ettei täytäntöönpano tee muutoksenhakua hyödyttömäksi, luvan hakijan pyynnöstä lupapäätöksessä määrätä, että toiminta voidaan muutoksenhausta huolimatta aloittaa lupapäätöstä noudattaen, jos hakija asettaa hyväksyttävän vakuuden ympäristön saattamiseksi ennalleen lupapäätöksen kumoamisen tai lupamääräyksen muuttamisen varalle. Vaatimus vakuuden asettamisesta ei koske valtiota tai sen laitosta eikä kuntaa tai kuntayhtymää.

Vastaus Vaalan kunnan muistutukseen

Vaalan kunnan muistutus on huomioitu lupamääräyksissä 4-8, 16 ja 17.

Päätöksen voimassaolo

Tämä päätös on voimassa toistaiseksi tai kunnes täyttösuunnitelman mukaiset rajat täyttyvät. Toiminnan olennaiseen muuttamiseen on oltava lupa (YSL 29 §).

Jos asetuksella annetaan ympäristönsuojelulain tai jätelain nojalla tämän lu-van määräyksiä ankarampia säännöksiä tai luvasta poikkeavia säännöksiä lu-van voimassa olosta tai tarkistamisesta, on asetusta luvan estämättä noudatettava (YSL 70 §).

Päätöksen täytäntöönpano

Maanläjitystoiminta voidaan aloittaa tätä lupapäätöstä noudattaen muutoksenhausta huolimatta (YSL 199 §).

Koska toiminta on pienimuotoista, lupaviranomainen katsoo, että toiminnan aloittaminen lupapäätöstä noudattaen ei tee muutoksenhakua hyödyttömäksi.

Sovelletut oikeusohjeet

Ympäristönsuojelulaki (YSL 527/2014) 2, 5-12, 14-17, 22-23, 27, 29, 34-35, 39-40, 42-45, 48-49, 51-53, 58-59, 62, 66, 83, 85-87, 89, 94, 96, 123, 134, 140, 167, 170, 172, 174, 190-191, 199, 205 § ja liitteen 1 taulukko 2.

Valtioneuvoston asetus ympäristönsuojelusta (713/2014) 2-4, 6 ja 11-15 §
Jätelaki (646/2011) 2, 5-6, 8, 12-13, 15, 17, 28-29, 72-73, 91, 118-124 ja 126 §.

Valtioneuvoston asetus jätteistä (978/2021) 2, 7, 10, 12, 13, 22 ja 25 §.

Valtioneuvoston päätös melutason ohjearvoista (993/1992).

Laki eräistä naapuruussuhteista (26/1920) 17-18 §.

Laki vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta (1709/2015) 3 §.

Valtioneuvoston asetus maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista 214/2007.

Kainuun jätehuollon jätehuoltomääräykset 10.1.2023.

Oulunkaaren ympäristölautakunnan 24.2.2022 § 20 hyväksymä maksujen määräytymisperusteet.

Valmistelija

Nina Keränen, Ympäristötarkastaja puh. 040 186 5409

Maksut

Lupamaksu

Maksuissa noudatetaan Oulunkaaren ympäristölautakunnan 24.2.2022 § 20 hyväksymiä ja 1.4.2022 voimaan tulleita maksuperusteita, joiden mukaan alle 50 000 tonnin vuotuiselle jätemäärälle mitoitettu maankaatopaikasta peritään mainitun taksan maksutalukon kohdan 12 a mukainen maksu 1735,00 euroa.

Hakijalta peritään ilmoituskulut, jotka koskevat ympäristölupahakemuksen kuulutuksen julkaisemista lehti-ilmoituksilla. Ilmoituskulut hakemuksen kuulutuksen lehti-ilmoituksesta ovat 156,86 euroa.

Tämän luvan käsittelymaksu on 1891,86 €.

Valvontamaksu

Lisäksi hakijan on maksettava kulloinkin voimassa olevan taksan mukainen valvontamaksu. Luvanvaraisen toiminnan valvontaohjelman mukainen mää- räaikaistarkastuksen maksu on luvan myöntämisen hetkellä 400 €.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen. Valittaa saa se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa sekä kunnan jäsen. Valitusoikeus on myös Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella sekä hankkeen tarkoittamalla alueella toimivalla sellaisella rekisteröidyllä yhdistyksellä tai säätiöllä, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistäminen. Liitteenä valitusosoitus.

Päätöksestä tiedottaminen

Päätöksestä tiedotetaan julkisesti kuuluttamalla ympäristönsuojelulain 85 §:n mukaisesti. Tieto päätöksestä julkaistaan Pudasjärven kaupungin ja Vaalan kunnan verkkosivuilla.

Ote pöytäkirjasta:

Hakija
Vaalan kunta
Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus

Ympäristöjohtajan päätösesitys:

Ympäristölautakunta hyväksyy valmistelijan päätösesityksen.

Päätös

Ympäristölautakunta hyväksyi päätösesityksen yksimielisesti.